

Наталія ВОЛКОВА,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри технологічної та професійної освіти
Криворізький державний педагогічний університет
(м. Кривий Ріг)

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК РЕСУРС ПРОДУКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕХНОЛОГІЯ ПРИГОТУВАННЯ СТРАВ)

Вивчення проблеми підготовки спеціалістів в сучасних умовах, з урахуванням особливостей професійної діяльності, дає можливість перейти до основних концепцій покращення готовності майбутніх учителів технологій до роботи в нестандартних ситуаціях у сфері харчових технологій. Аналіз ефективності професійної діяльності в системі вищої педагогічної освіти вказує на недоліки у підготовці здобувачів освіти, такі як низька здатність діяти в нетипових ситуаціях, труднощі у спілкуванні, а також невміння використовувати свої можливості й креативність у педагогічних обставинах. Здобувачі, як правило, дотримуються «рецептурної» моделі професійної поведінки, що призводить до зниження особистісного та творчого сенсу діяльності, незадоволення результатами та зменшення креативності у вирішенні професійно-педагогічних завдань. Щоб подолати ці проблеми, потрібно технологізувати підготовку майбутніх учителів технологій, упроваджувати творчий підхід до організації навчання, а також посилювати психолого-педагогічне та науково-методичне забезпечення цього процесу.

Технологізація професійної підготовки передбачає узгодженість мети і завдань, а також активну взаємодію всіх учасників освітнього процесу. Вона охоплює використання матеріально-технічних та методичних засобів і передбачає ретельно продуману модель співпраці викладачів і здобувачів для досягнення визначених результатів. Цей підхід націлений на покращення освітнього процесу, який забезпечує ефективне формування фахівців, де важливу роль відіграє рефлексія.

Особливістю технологізації підготовки здобувачів у педагогічних закладах вищої освіти є акцент на формуванні готовності до нестандартної

діяльності та їх залучення до різноманітної творчої діяльності. Усі заняття підлягають аналізу та оцінці з боку всіх учасників освітнього процесу.

Рефлексія відіграє ключову роль у професійній підготовці, визначаючи ставлення викладача до освітнього процесу з двох аспектів: перший – це засвоєння змісту професійної освіти, а другий – взаємодія у навчанні. Перший аспект акцентує на збереженні технологічного опису змісту, тоді як другий зосереджений на діалозі та педагогічній взаємодії.

Особливістю технологізації підготовки здобувачів у педагогічних закладах вищої освіти є акцент на формуванні готовності до нестандартної професійної діяльності та залученні їх до різноманітної творчої діяльності. Кожне заняття аналізується та оцінюється усіма учасниками освітнього процесу, після чого проводиться рефлексивний аналіз і самоаналіз досягнутого.

Для забезпечення продуктивної підготовки майбутніх учителів технологій та розвитку їх особистісного потенціалу важливо організувати технологізацію навчання на основі системного, особистісно орієнтованого, змістовно-процесуального, креативно-діяльнісного та технологічного підходів. Це створює умови для реалізації індивідуального розвитку кожного здобувача освіти через креативні дії.

Предметно-практичний підхід до технологізації підготовки здобувачів до нестандартної діяльності є ефективним засобом професійного розвитку особистості, її професійних якостей, а також стимулювання співпраці та спільної творчості для досягнення визначених цілей. На теоретичному рівні важливо враховувати структурні елементи діяльності педагогів професійного навчання в умовах цифровізації освіти, а також комплексний та інтегративний характер професійних компетенцій, які є основою готовності до нестандартної роботи в сфері харчових технологій.

Технологізація професійної підготовки базується на змістовно-процесуальному та креативно-діяльнісному підходах, що передбачають: а) чітке визначення мети та завдань підготовки; б) включення ситуативних завдань, які забезпечують проблемність, практичність, креативність, рефлексію та самооцінку рішень; в) технології розв'язання завдань; г) алгоритми подолання труднощів у навчальних ситуаціях; д) використання інструментів педагогічного дизайну та психолого-педагогічного супроводу під час підготовки.

Технологізація освітнього процесу пов'язана з особистістю викладача, його творчими здібностями, цінностями, установками, практиками управління та професійною майстерністю. Це дає можливість підвищити ефективність підготовки майбутніх учителів технологій, змінити підходи викладачів та створити умови для нестандартної діяльності здобувачів. Аналіз та оцінка діяльності, рефлексія дій і результатів у процесі технологізації формують у здобувачів освіти установку на самопізнання, самоаналіз професійного зростання та моніторинг змін у власному професійному становленні.

Технологізація професійної підготовки майбутніх учителів технологій має на меті формування потреби у нестандартній педагогічній діяльності, розвиток креативних здібностей і професійних якостей, а також сприяння самовдосконаленню і самореалізації у сфері харчових технологій. Ефективність цього процесу залежить від внутрішньої мотивації здобувачів освіти до нестандартної праці.

Основи та механізми технологізації підготовки охоплюють кілька напрямків:

- впровадження особистісно орієнтованого та практично спрямованого навчання, знайомство здобувачів з технологічними системами нестандартної діяльності, використання активних форм і методів навчання, накопичення методичного забезпечення, а також забезпечення вибору засобів навчання, що найкраще впливають на їх професійний розвиток;
- надання своєчасної підтримки в реалізації індивідуальної стратегії розвитку креативного потенціалу та корекція дій для підвищення продуктивності та готовності до нестандартної професійної діяльності в галузі харчових технологій;
- активне залучення здобувачів до різноманітних видів нестандартної діяльності, накопичення професійного досвіду та формування потреби у креативності, постійному оновленні знань і самовдосконаленні;
- розвиток креативного мислення і організація навчання таким чином, щоб кожен здобувач мав можливість фантазувати, конструювати, проявляти ініціативу та експериментувати. Освітні продукти, такі як авторські програми або творчі проекти, повинні мати не лише

об'єктивну, а й суб'єктивну новизну. Хоча такі продукти зазвичай мають суб'єктивну новизну, цінність творчих знахідок полягає в тому, що вони можуть мати таку ж психологічну значущість, як і об'єктивно нові рішення.

Виконання творчих завдань та нестандартні способи їх вирішення допомагають здобувачам засвоїти досвід нестандартної діяльності, що є важливим чинником їх готовності до продуктивної професійної роботи в галузі харчових технологій. Технологізація підготовки створює умови для професійного становлення здобувачів вищої освіти, розвитку їх креативних здібностей та накопичення досвіду застосування знань для вирішення практичних завдань.

Список використаних джерел:

1. Волкова Н. В. Підготовка майбутніх інженерів-педагогів до професійної діяльності у галузі харчових технологій: теоретико-методичний аспект : монографія. Тернопіль: Вид-во «Вектор», 2024. 378 с.
2. Волкова Н. В. Педагогічні умови формування інформаційної культури студентів індустріально-педагогічних факультетів в контексті інформатизації професійної освіти. *Вища освіта України. Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору»*. Київ. 2010. Додаток 4, том V (23). С. 64–70.